

Voorstel aan de gemeenteraad

Onderwerp: Basisschool Het Noordermerk in Noordeinde.	
Vergadering raad d.d.: 5 juni 2025	Agendapunt:
Portefeuillehouder: E.G. Vos-van de Weg	
Behandelend team: Samenleving	Kenmerk: 288285

Onderwerp

Basisschool Het Noordermerk in Noordeinde.

Te nemen besluit

1. In te stemmen met het uitwerken van een aanvraag voor een dorpendeal voor Noordeinde;
2. In te stemmen met scenario 1 en daarmee het tekort in de exploitatie van Het Noordermerk voor het schooljaar 2026-2027 incidenteel op te vangen met maximaal € 150.000, onder voorbehoud van de integrale afweging van bedrag en dekking bij de perspectiefnota 2026.

Aanleiding

Het Noordermerk in Noordeinde telt op dit moment 34 leerlingen. Vanaf 2017 is Het Noordermerk geen zelfstandige school meer, maar een dislocatie van basisschool De Regenboog in Oldebroek. Als het aantal leerlingen niet stijgt, zal Stichting De Akker de school sluiten in juli 2026. Wanneer dit gebeurt, zien we een mogelijk effect op de leefbaarheid in het dorp. Daarom willen we met de inwoners en partners van Noordeinde aan de slag met een visie op leefbaarheid door het aanvragen van een 'dorpendeal'. In overleg met hen is een aantal scenario's benoemd, welke ook besproken zijn met de MR van Het Noordermerk en de Belangengroep Noordeinde.

Beoogd effect

Het Noordermerk in ieder geval tot en met schooljaar 2026-2027 openhouden, zodat de toekomst van het onderwijs in Noordeinde meegenomen wordt in de op te stellen visie voor Noordeinde.

Toelichting scenario's

Voor de toekomst van het Noordermerk zijn er drie scenario's gepasseerd in de gesprekken met Stichting De Akker. Om de afwegingen helder te kunnen maken is hier een korte toelichting op de scenario's (zie ook bijlage 1).

Scenario 0

De gemeente doet geen financiële investering in Het Noordermerk aan Stichting De Akker voor het langer openhouden van de school. Hiermee ontstaat voor Stichting De Akker een gat in de exploitatie van de school die ze niet kunnen overbruggen. Het voornemen is om de school dan te sluiten per zomervakantie 2026.

In dit scenario richt de dorpendeal zich op het opstellen van een visie over de leefbaarheid in Noordeinde zonder dat het dorp een basisschool heeft.

Scenario 1

De gemeente doet een incidentele financiële investering in het Noordermerk (door een bijdrage aan Stichting De Akker) om de school een schooljaar langer open te houden. Hiermee wordt het tekort in exploitatie voor het schooljaar 2026-2027 voor een deel opgevangen en kan de school open blijven tot zomervakantie 2027. Hiervoor wordt een bedrag van maximaal € 150.000 beschikbaar gesteld door de

gemeente. De tijd die extra ontstaat, kan gebruikt worden om te investeren in een visie op de leefbaarheid en toekomst van de school in Noordeinde en kan er gestart worden met een deel van de uitvoering hiervan. Het ministerie gaat bezig met een verkenning van een beleidswijziging voor kleine scholen in dunbevolkte gebieden. Mochten hier op korte termijn stappen in gezet worden, dan kan dit meegenomen worden in de visie en keuzes die gemaakt gaan worden voor Het Noordermerk.

Scenario 2

De gemeente doet een incidentele tweejarige financiële investering in Het Noordermerk aan Stichting De Akker om de school open te houden tot 2028. Hiermee wordt het tekort in exploitatie voor het schooljaar 2026-2027 en 2027-2028 voor een deel opgevangen en kan de school open blijven tot zomervakantie 2028. Hiervoor wordt een bedrag voor maximaal € 350.000 beschikbaar gesteld door de gemeente. Het ministerie gaat bezig met een verkenning van een beleidswijziging voor kleine scholen in dunbevolkte gebieden. Mochten hier op korte termijn stappen in gezet worden, dan kan dit meegenomen worden in de visie en keuzes die gemaakt gaan worden voor Het Noordermerk.

Argumenten

1.1 Via een 'dorpendeal' kan er, vanuit inwoners en partners van Noordeinde, gewerkt worden aan de visie op leefbaarheid binnen de kern.

De dorpendeal is een financiële regeling van de provincie Gelderland om bij te dragen aan de leefbaarheid van een dorp of wijk. Aan de gemeente en lokale partijen wordt 50% cofinanciering gevraagd. Inwoners en partners weten wat er speelt binnen de kern. Het faciliteren van een dorpendeal geeft de inwoners kans om te werken aan een plan dat past bij wat het dorp nodig heeft om de leefbaarheid te verbeteren. Met deze onderlinge samenwerking wordt er ook gewerkt aan de verbinding in de kern en omgeving.

2.1 Door Het Noordermerk een schooljaar langer open te houden, biedt dit extra tijd om duurzame keuzes te maken.

Voor de toekomst van Noordeinde is het van belang om een integrale visie op te stellen uitgaande van nu bestaande voorzieningen. Deze afweging is dan ook het meest compleet als de school daarin meegenomen wordt. In de gesprekken die gevoerd worden wordt momenteel enthousiasme en een drijfveer ervaren, die kan worden omgezet in actie. Op het moment dat de school sluit is dit geen onderdeel meer van de integrale afweging.

2.2 De gemeente kan, in de vorm van een overbruggingsperiode, een incidentele financiële bijdrage leveren aan een school.

Structurele financiering door de gemeente voor een school is niet toegestaan. Eventuele bijdragen moeten duidelijk incidenteel zijn en niet bedoeld om structurele tekorten in de bekostiging op te vangen. In het geval van Het Noordermerk voldoen we aan deze eisen gedurende 1 jaar.

De Akker heeft aangegeven dat het tekort voor schooljaar 2026-2027 naar verwachting € 216.420 zal bedragen. Daarvan wil het schoolbestuur € 50.000 bijdragen. Met een gemeentelijke bijdrage van € 150.000 en mogelijke steun vanuit een door inwoners op te richten fonds, is het haalbaar de school een jaar langer open te houden.

2.3 Investeren in dorpen, sociale cohesie en leefbaarheid past bij het beleid.

Zowel het lokale beleid als de landelijke en provinciale ontwikkelingen richten zich op het versterken van de sociale cohesie en leefbaarheid van dorpen en steden. Vanuit het bestuursakkoord wordt ingezet op welzijn, ontmoeting als ook op het koesteren van onze dorpen en de inzet voor de leefomgeving. Ook landelijk en provinciaal is er met de investering in de regiodeals aandacht voor 'het verhogen van de kwaliteit van leven, wonen en werken'. De situatie die is ontstaan in Noordeinde past hier volledig bij. Op andere momenten hebben we hier voor dorpen ook op ingezet.

2.4 Wanneer het Noordermerk langer openblijft, kan de huidige groep 6 (8 leerlingen) de schoolloopbaan op Het Noordermerk tot en met groep 8 afmaken.

Op dit moment zitten er 8 leerlingen in groep 6. Door de beoogde sluiting van medio 2026 zullen deze 8 leerlingen hun groep 8 op een andere school moeten afronden. Als de school een jaar langer open blijft, voorkomt dit dat deze groep een jaar het onderwijs op een andere basisschool moet volgen. Stichting De Akker heeft ouders toegezegd er veel aan te willen doen om deze groep ook als groep te behouden tot het einde van de basisschool.

2.5 Het sluiten van de school brengt andere kosten met zich mee voor de gemeente.

Het sluiten van de school in Noordeinde veroorzaakt waarschijnlijk kosten op het leerlingenvervoer. Omdat de dichtstbijzijnde school voor Noordeinde > 6 km is, kan er, in een aantal gevallen, aanspraak gemaakt worden op de verordening leerlingenvervoer. Het sluiten van de school geeft voor de gemeente naar schatting een toename in de uitgaven van leerlingenvervoer van maximaal € 10.000 per jaar. Dit is een ruime marge omdat op voorhand niet ingeschat kan worden wie er in aanmerking komen en wat de eigen bijdrage van de ouders is.

Kanttekeningen

2.1 Het is onzeker of er voldoende middelen zijn om het Noordermerk te ondersteunen, dit wordt pas bekend bij de behandeling van de perspectiefnota.

De huidige meerjarenbegroting geeft een negatief begrotingssaldo voor 2026. Een uitgave doen aan Het Noordermerk betekent dat we een hoger negatief saldo ontwikkelen. Dit is niet wenselijk. Er liggen met het te verwachten extra geld vanuit het Rijk in de voorjaarsnota nog steeds grote uitdagingen voor de organisatie om financieel gezond te blijven. Met de perspectiefnota wordt bekend hoe groot deze financiële uitdaging is. In de integrale afweging bij de perspectiefnota kan pas een definitieve uitspraak gedaan kan worden of deze uitgave, naast eventuele andere budgetvragen, passend is.

2.2 Het incidenteel financieel ondersteunen van Het Noordermerk heeft een kortdurend effect.

Het investeren in 1 extra “open” schooljaar in de school, betekent niet vanzelfsprekend dat de school daarna kan blijven voortbestaan. Het ontwikkelen van een dorpsvisie zorgt ook niet automatisch voor de benodigde 40 leerlingen om de school in stand te kunnen houden. Door financiële ondersteuning van 1 jaar wordt er wel een kans gegeven aan de inwoners van Noordeinde om zich in te zetten voor de dorpsvisie en behoud van de school.

2.3 De Akker ziet geen levensvatbaarheid in basisschool Het Noordermerk.

Stichting De Akker geeft aan dat ze financieel gezien Het Noordermerk niet langer kunnen openhouden en dat met een gering aantal leerlingen de kwaliteit van onderwijs onder druk staat. Stichting De Akker geeft daarnaast aan dat de middelen die ze ontvangen vanuit het Rijk niet toereikend zijn voor Het Noordermerk. Naast de middelen vanuit het Rijk vinden ze een extra financiële bijdrage van max. € 50.000 reëel naar aanleiding van het eerdere besluit om deze locatie over te nemen. Om de school (financieel) in balans te houden hebben ze ongeveer 40 leerlingen nodig, terwijl het nu naar verwachting 28 leerlingen zijn in 2026 met een na 2026 verder dalende trend. Het Noordermerk zorgt momenteel voor onevenredige financiële verdeling van middelen over de scholen van Stichting De Akker. Hierdoor kan de ontwikkeling en kwaliteit van andere scholen belemmerd worden.

2.4 De gemeente heeft geen verantwoordelijkheid in beschikbaarheid van onderwijs.

Vanuit de Wet op primair onderwijs (WPO) moet de gemeente zorgen voor goede onderwijsvoorzieningen en een goede spreiding van scholen binnen de gemeentegrenzen. Daarnaast zijn we ervoor verantwoordelijk dat er openbaar onderwijs beschikbaar is. Via het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) zorgen we er samen met schoolbesturen voor dat er onderwijs beschikbaar is in de gemeente Oldebroek. Een schoolbestuur is verantwoordelijk voor een basisschool en de financiering ervan, met de middelen die ze hiervoor vanuit het Rijk ontvangen. De gemeente wordt enkel gefinancierd voor huisvesting van het onderwijs. Tijdens het vaststellen van het IHP in 2024 is

sluiting van Het Noordermerk niet ter sprake gekomen. Sluiting van Het Noordermerk heeft invloed op het IHP, waar het gaat om de verdeling van leerlingen over de andere scholen en het aantal m2 wat beschikbaar is en wat nodig is op basis van de prognoses.

2.5 Het wel of niet openhouden van de school is een keuze van Stichting de Akker.

De Akker is verantwoordelijk voor het onderwijs op Het Noordermerk. Als er is gekozen voor scenario 1, maar als eerder blijkt dat een perspectief van 40 leerlingen voor De Akker in de toekomst niet haalbaar is, kan De Akker er alsnog voor kiezen de school te sluiten gedurende schooljaar 2026-2027. Wel is de verwachting vanuit de gesprekken dat met een financiële bijdrage Stichting De Akker de keuze maakt om de school open te houden voor dit betreffende schooljaar.

2.6 Het exact benodigde bedrag is nog niet te berekenen.

De precieze hoogte van de financiering die nodig is om Het Noordermerk een jaar langer open te houden is nog niet vast te stellen. Deze is afhankelijk van het aantal leerlingen in het schooljaar 2026-2027. Stichting De Akker heeft zelf aangegeven om € 50.000 extra (naast de standaard middelen per leerling) te willen investeren in het Noordermerk. Daarnaast lopen er nog gesprekken met Stichting De Akker hierover. Volgens de huidige prognose van het schoolbestuur is er een bedrag van € 166.420 nodig voor schooljaar 2026-2027. Aanvullend heeft Stichting De Akker benoemd dat zij voor groepen 6, 7 en 8 van deze lichting mogelijk vervoer wil organiseren wanneer de school sluit met ingang van schooljaar 2026/2027. Deze kosten kunnen verrekend worden op het totaal. Hierover wordt t.z.t. verder het gesprek gevoerd als dit aan de orde is. Tot slot gaat De Akker in de berekening uit van 28 leerlingen in het schooljaar 2026-2027. Als het aantal leerlingen nog lager is dan verwacht, kost het € 6.500,- per leerling extra.

Aanvullend zijn de inwoners van Noordeinde voornemens om een steunfonds op te richten en zelf middelen bij elkaar te brengen voor Het Noordermerk. Alles bij elkaar verwachten we dat we met een bedrag van maximaal € 150.000 Stichting de Akker kunnen ondersteunen in het openhouden van Het Noordermerk in het schooljaar 2026-2027.

Financiën

Wordt er gekozen voor scenario 1, dan is het op voorhand nog niet duidelijk of er financiële ruimte is voor deze uitgave. Dat moet blijken bij de behandeling van de perspectiefnota en de daarbij horende integrale afweging van alle ingediende budgetaanvragen.

Communicatie

Het besluit van de gemeenteraad wordt gedeeld met Stichting De Akker. De Belangengroep Noordeinde en de MR van het Noordermerk worden geïnformeerd over de beslissing van de gemeenteraad. Verdere communicatie naar aanleiding van het besluit wordt opgepakt samen met Stichting De Akker. Stichting De Akker is verantwoordelijk voor de communicatie op onderwijsinhoudelijk gebied.

Vervolg

De voorbereiding voor een aanvraag van een dorpendeal wordt door de dorpscontactambtenaar samen met de betrokken partijen gestart.

Bijlage(n)

GR20250605 Bijlage 1: Scenario's uitwerking Het Noordermerk

GR20250605 Bijlage 2: Leerlingenprognose Pronexus Het Noordermerk.

Oldebroek, 22 april 2025.

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

, secretaris P.H. Lensselink,

, burgemeester T.H. Haseloop-Amsing.